

Azewijnseweg te Vuren

Projectnummer

Autorisatie

paraaf

Kenmerk

Eindredactie/kwaliteitscontrole:
drs. E.E.A. van der Kuijl

paraaf

Project : Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren
Kenmerk : DHA/UIT/SAD/176197

Colofon

Opdrachtgever: Tauw B.V. Utrecht
Project: Azewijnseweg te Vuren
Projectnummer: 176197
Titel: Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren
Datum: November 2006
Redactie: drs. D. Hagens
Projectleider: drs. D. Hagens
Met bijdragen van: drs. D. Hagens, drs. E.E.A. van der Kuijl, drs. M.J. Sier
Tekenaar: drs. P.H.M. Thijssen
Eindredactie: drs. E.E.A. van der Kuijl
Druk: Synthegra Archeologie bv, Zelhem
ISSN: 1574-0838

Synthegra Archeologie bv

Postadres: Postbus 4, NL-6997 ZG HOOG-KEPPEL
Telefoon +31 (0)314 62 77 08, Fax +31 (0)314 62 77 26, Internet: www.synthegra.com

© Synthegra Archeologie bv, 2014

De rechten van intellectueel eigendom verblijven te allen tijde bij Synthegra Archeologie bv.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Kader en doelstelling	4
1.2	Plangebied	4
1.3	Onderzoeksopzet en richtlijnen	5
1.3	Administratieve gegevens	5
2	Bureauonderzoek	6
2.1	Methoden	6
2.2	Resultaten	6
	Geologie en geomorfologie	6
	Bodem	6
	Archeologie	8
	Gegevens uit het kaartmateriaal	10
3	Archeologisch verwachting	12
	Advies	12
	Literatuur	13

Bijlagen:

Bijlage 1: Geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen

Bijlage 2: Combinatiekaart IKAW, AMK en Archis waarnemingen

Bijlage 3: Actualisatie 2014 (S140080)

Afbeelding voorblad: het plangebied op de historische kaart uit 1905.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van TAUW heeft SyntheGra Archeologie bv in augustus 2006 een bureauonderzoek uitgevoerd in verband met de onderbouwing van een artikel 19 procedure van het plangebied gelegen aan de Azewijnseweg te Vuren (gemeente Lingewaal). Het onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen (aanleg van een onbemand pompstation) zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten.

De maximaal te verstoren diepte is circa 80 cm – Mv. Het doel van het bureauonderzoek was het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over de bekende of verwachte archeologische waarden, binnen het plangebied. Dit omvat de aan- of afwezigheid, het karakter en de omvang, de datering, gaafheid en conservering en de relatieve kwaliteit van de archeologische waarden. Met behulp van deze informatie is een gebiedspecifiek archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

1.2 Plangebied

Het plangebied (circa 0,4 ha groot) ligt ten noorden van het centrum van Vuren (afbeelding 1). Het plangebied staat afgebeeld op kaartblad 38O van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000). Ten tijde van het onderzoek was het plangebied in gebruik als grasland.

Afbeelding 1: de ligging van het plangebied (rode kader). Inzet rechtsboven ligging in Nederland (rode kader).

Project : Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren
Kenmerk : DHA/UIT/SAD/176197

1.3 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek. Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de KNA 2.2.

1.3 Administratieve gegevens

Toponiem	: Azewijnseweg Te Vuren
Plaats	: Vuren
Gemeente	: Lingewaal
Provincie	: Gelderland
Projectnummer	: 176197
Bevoegd gezag	: Gemeente Lingewaal
Opdrachtgever	: Tauw B.V.
Uitvoerende instantie	: Synthegra Archeologie
Datum uitvoering	: oktober/november 2006
Kaartblad	: 38O
Periode	: oktober 2006
Oppervlakte	: circa 0,4 Ha (gedeelte van sectie S, perceelnummer 556, kadastrale gemeente Vuren).
Grondgebruik	: grasland
Beheer en plaats documentatie	: Koninklijke Bibliotheek, Bibliotheek RACM, Archief Synthegra Doetinchem

De onderzoekslocatie wordt omsloten door de volgende coördinaten:

X: 134370

Y: 427800

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan, om de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumentenzorg (RACM) te Amersfoort geraadpleegd.

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

De afzettingen aan de oppervlakte van het plangebied zijn fluviatiele afzettingen van de Rijn en de Maas uit het Laat-Weichselien en het Holoceen.¹ Volgens de geologische kaart komen in de buurt van het plangebied de Holocene Formaties van Echteld en Nieuwkoop voor.² Deze formaties liggen boven op de zandige Pleistocene Kreftenheye Formatie en wisselen elkaar af (vertand). De Formatie van Echteld bestaat met name uit een zandige tot zwak siltige klei, grijs tot bruin van kleur is. Soms is het sediment humeus en bevat het dunne zandlaagjes. Zowel het zand en klei kan kalkloos of kalkhoudend zijn en bevat sporadisch resten van zoetwaterschelpen. De ondergrens met de Kreftenheye Formatie bestaat vrijwel overal uit grof zand of stugge klei (Laag van Wijchen), beide maken deel uit van de Kreftenheye Formatie.³ In het plangebied ligt met name de kom afzettingen van de Echteld Formatie en zal het sediment voornamelijk bestaan uit matige tot zandige klei. De Formatie van Nieuwkoop heeft een aanzienlijke variatie in samenstelling, alle soorten veen die in onze klimaatzone voorkomen kunnen worden aangetroffen. Plaatselijk kan het een zwak tot strek zandig karakter bezitten.⁴

Volgens het Alterra rapport 1249 ligt de planlocatie geomorfologisch gezien in een rivierkomvlakte⁵. De nabij gelegen geul was actief tussen 5788 ± 50 en 5360 ± 120 BP. Voor zover bekend zijn er geen archeologische indicatoren aangetroffen op en nabij de oeverwal en crevasse.⁶

Bodem

Volgens de bodemkaart (38O) van dit gebied liggen er kalkloze poldervaaggronden in het plangebied. In poldervaaggronden heeft relatief weinig bodemvorming plaatgevonden. Deze gronden zijn de klassieke komgonden van het rivierkleigebied. De bodems hebben de codes Rn44C en Rn47C gekregen (zie afbeelding). Het betreft zware klei bodems waarvan de Rn44C bodem moerig is, beginnend vanaf een diepte van 80 cm en doorgaand tot dieper dan 120 cm.

De grondwater trappen liggen tussen de III* en V. Dit betekent een gemiddeld hoogste grondwaterstand beneden maaiveld van minder dan 40 cm voor beide trappen. Voor de gemiddeld laagste grondwatertrap

¹ Berendsen, 2000.

² Verbraeck, 1970.

³ Mulder et. al, 2003.

⁴ Mulder et. al, 2003.

⁵ Alterra-rapport 1249.

⁶ Berendsen et. al, 2001, 239.

Project : Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren
Kenmerk : DHA/UIT/SAD/176197

liggen de waarden tussen de 80-120 cm en hoger dan respectievelijk 120 cm. (De astrix bij grondwatertrap houdt in dat dit het drogere deel van deze trap betreft).⁷

Afbeelding 2: uitsnede uit de bodemkaart van Nederland 1:50.000.

⁷ Stichting voor Bodemkartering 1981.

Archeologie

Bewoningsgeschiedenis

Het dorp Vuren, gelegen aan de Waal ten oosten van Gorinchem, ligt in de zuidwestelijke hoek van de Tielerwaard. Aan de andere zijde van de Waal bevindt zich het 14^e-eeuwse slot Loevestein.⁸

Het is niet precies te achterhalen hoe oud het dorp exact is. Aan de hand van de nu nog herkenbare structuur van het dorp is af te leiden dat de ontstaansgeschiedenis van de nederzetting tenminste terug te voeren is tot in de Karolingische periode (850 tot 950 n.Chr.). Uit deze tijd stammen ook de eerste schriftelijke vermeldingen. Op de stroomruggen in het gebied werden akkers aangelegd, en de afwatering geschiedde op natuurlijke wijze richting de rivier en de lager gelegen kommen.⁹ Deze vorm van akkerbouw op verhoogde zandgronden wordt ook wel 'es', 'eng', 'enk' of 'bolle akker' genoemd. In Vuren staat deze vorm bekend in het gebied tussen de Waaldijk en de Mildijk. In de vroege middeleeuwen bestond Vuren uit een nederzetting van vijf tot twintig boerderijen die gelegen waren aan de rand van de akkers. In deze tijd bestond de rivierdijk nog niet. De nederzetting ontleende haar naam aan haar plaats aan de oeverwal van de Waal, wat een afgeleide was van 'vooraangelegen'. Er zijn vermeldingen als Uorne (1200), Worne (1203), Uurne, Uurna en Wren (1309) bekend.¹⁰ Om zichzelf te beschermen tegen het overstromingswater ging de bevolking tussen de 10^e en 13e eeuw over tot de bedijking van de nederzetting. Als eerste werden de Zeivingen (zijvang of zijving) aangelegd, vervolgens de Achterdijk en tenslotte de rivierdijk.¹¹

De heerlijkheid Vuren was, net als het westelijker gelegen Dalem, een oude bezitting van het Huis van Arkel. In 1326 behoorde Vuren toe aan Otto van Asperen. Dit geslacht liet westelijk van het dorp, aan de Waaldijk, het kasteel de Tumelenburg (Vurensch kasteel) bouwen. Bij het oostelijker gelegen Herwijnen zijn ook meerdere kastelen gebouwd, waaronder het kasteel Leyenburg, kasteel Drakestein, huis Wadestein, kasteel Frissestein en kasteel Engelenburg. Het geslacht Van Asperen was een jongere tak van de Arkels. Vuren zou hierdoor ook betrokken raken bij de Arkelse oorlog tussen Jan van Arkel en de graaf van Holland, die tussen 1401 en 1412 woedde in en rond Gorinchem.¹² De heerlijkheid Vuren bleef in hun bezit totdat Johan van Asperen en Vuren in 1495 kinderloos stierf.¹³ Zijn zus liet de heerlijkheid na aan haar zoon, Adam van der Duyn tot Werkendam, die haar verkocht aan Dirck van Haeften tot Gameren. Tijdens de Republiek zijn Vuren en Dalem verenigd, maar wegens verwaarlozing werd het in 1681 overgenomen door het Kwartier van Nijmegen, en opgedragen aan de graaf van Byland in 1735.¹⁴ Vuren had namelijk veel te kampen met overstromingen van de rivier. Meerdere keren braken de Waaldijken door. De bevolking en de heer van Vuren verarmden, doordat ze keer op keer de dijken moesten repareren. Het dijkonderhoud kon op een gegeven moment niet langer betaald worden, en de heerlijkheid werd in 1681 door de toenmalige heer Junier van Bronkhorst verlaten.¹⁵ Eind 17e eeuw werd er door de Utrechtse steenbakkersfamilie Pothuysen een steenoven opgericht op de Hondswaard, ten oosten van het dorp. Een eeuw later volgde de vestiging van een glashut in de nabijheid van de Vurense korenmolen door leden van de familie Pelgrim, die ook in Leerdam glashutten bezaten.¹⁶

⁸ Dit slot speelde een rol in de geschiedenis tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten in eind 14^e en 15^e eeuw.

⁹ www.vuren.info/Historie_nl.htm

¹⁰ www.vuren.info/Historie_nl.htm

¹¹ www.nl.wikipedia.org/wiki/Vuren

¹² Waale 1990.

¹³ Vermeulen 1975, 453.

¹⁴ Vermeulen 1975, 453.

¹⁵ www.nl.wikipedia.org/wiki/Vuren

¹⁶ www.deheerlijkheidvuren.nl/historie.htm

In 1771 verkocht Karel van Bylandt de heerlijkheid Vuren aan Gerard Meerman. Tot in de 19^e eeuw zou het in het bezit blijven van zijn familie.¹⁷ In 1895 werd het kasteel gesloopt. In 1844-1849 werd het fort Vuren gebouwd aan de Waaldijk om zo Gorinchem te beschermen en ervoor te zorgen dat de vijand niet westelijk zou trekken. Het maakte deel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.¹⁸

ARCHIS-meldingen in en rond het plangebied

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) geldt voor het plangebied en de directe omgeving een lage trefkans op het vinden van archeologische vondsten. Binnen het plangebied staan geen vindplaatsen of monumenten geregistreerd in ARCHIS (peildatum 18 oktober 2006). Ten noorden, net buiten het plangebied, bij de rijksweg A15 Tiel-Gorinchem zijn begin jaren zestig van de vorige eeuw resten gevonden van het kasteel Leyenburg. Het onderzoek, dat voortkwam uit de aanleg van de Rijksweg, bracht een vierkante voorburcht en een rechthoekig hoofdgebouw aan het licht. Het complex was door een ringmuur omgeven, die waarschijnlijk uit de 15^e eeuw dateert. Van de binnenmuren is niets meer intact gebleven. Tijdens het onderzoek kwam naar voren dat de voorburcht, zuidelijk van de hoofdburcht, een voorganger moet hebben gehad, ten noorden van het hoofdgebouw. Daar loopt thans de Rijksweg. Na het bouwen van de tweede hoofdburcht begin 15^e eeuw, verviel de ingang aan de westgevel. Van de oudste bouwperiode is praktisch niets meer bewaard gebleven, doordat voor de bouw van de funderingen van de latere gedeeltes van de burcht het gehele muurwerk werd uitgebroken. In 1910 is de kasteelheuvel afgegraven en zijn veel belangrijke sporen verdwenen. Het onderzoek werd afgerond nadat aan de noordzijde op grote diepte nog belangrijke delen van het oudste muurwerk aan het licht kwamen. Het is echter onduidelijk hoeveel muurresten ten zuiden van de rijksweg er nog bewaard zijn gebleven (ARCHIS waarnemingsnummer 24942). In 1996 werd door RAAP bij dezelfde locatie, parallel aan de Rijksweg, een bureauonderzoek met een steekproefsgewijs veldwerk verricht in het kader van een advisering over het minst schadelijke tracé van de Betuweroute (onderzoeksmeldingsnummer 10182). In 1995 werd iets noordelijker daarvan een karterend en verdichtend booronderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek werd verricht in het kader van een locatie met mogelijk meer resten van kasteel Leyenburg. Mogelijk betrof het een deel van de landerijen van het op dezelfde stroomrug gelegen kasteel. Door egalisatie van de gronden was de waarde echter aanzienlijk geringer geworden (onderzoeksmeldingsnummer 5535). Verder werd circa 200-300 meter ten noorden van de rijksweg, bij de Leuvense Kweldijk, nog een geëgaliseerde vindplaats van middeleeuwse oorsprong gevonden. Vermoedelijk gaat het ook hier om cultuurgronden die onderdeel uitmaakten van de landerijen van kasteel Leyenburg (ARCHIS waarnemingsnummer 127661). Hier werden onder meer zes fragmenten geglazuurd roodbakkend aardewerk uit de nieuwe tijd aangetroffen, alsmede een drietal fragmenten steengoed van onbekende datum (ARCHIS waarnemingsnummer 128091).

¹⁷ Vermeulen 1975, 453.

¹⁸ www.nl.wikipedia.org/wiki/Vuren

Gegevens uit het kaartmateriaal

In het kader van het bureauonderzoek is tevens historisch kaartmateriaal bestudeerd (zie literatuurlijst).

Volgens de historische kaarten uit circa 1830-1855 en 1905 was het plangebied oorspronkelijk weide en bouwland die door sloten gescheiden werden. Hier is de typische akkerbouw te onderscheiden, waarbij het water via slootjes naar de lager gelegen kommen en de rivier werd afgevoerd. Op beide kaarten is bijvoorbeeld te zien dat de brede sloten ook benamingen als de Laaglandsche of de Herwijnsesche Wetering hadden. Deze weteringen ontstonden door natuurlijke stroompjes met elkaar te verbinden in de vorm van rechte kanalen. De weteringen mondden dus zo ver mogelijk stroomafwaarts in de rivieren uit, omdat de rivierstanden relatief het laagst waren.

Afbeelding 3: Vuren en omgeving circa 1830-1855. Het plangebied is aangegeven in het rode kader.¹⁹

¹⁹ Grote Historische Atlas van Nederland, 3. Oost-Nederland 1830-1855, blad 107.

Project : Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren
Kenmerk : DHA/UIT/SAD/176197

Afbeelding 4: Vuren en omgeving in circa 1905. Het plangebied is aangegeven in het rode kader.²⁰

²⁰ Grote Historische Topografische Atlas, Gelderland, blad 528.

3 Archeologische verwachting

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek is voor het plangebied een gebiedsspecifiek verwachtingsmodel opgesteld. Op basis van de beschikbare gegevens is aan het plangebied op basis van de IKAW een lage archeologische verwachting voor nederzettingen vanaf de periode Romeinse tijd, middeleeuwen en nieuwe tijd toegekend.

Het plangebied is gelegen in een rivierkomvlakte. Deze is onderdeel van de komafzettingen van Echteld met voornamelijk matige en zandige klei. De kalkloze poldervaaggronden binnen het plangebied zijn karakteristiek voor rivierkleigebieden. Bij de oeeverwal en crevasse die hier worden aangetroffen, worden geen archeologische indicatoren verwacht. Er zijn voorts geen vindplaatsen in de directe omgeving van het plangebied gedocumenteerd, afgezien van de resten van het voormalige kasteel Leyenburg, gelegen op circa 400 meter ten noordoosten. Binnen het plangebied of in de directe nabijheid zijn verder ook geen gegevens bekend van bebouwing uit het verleden, en ontbreekt het zodoende aan historische relevante structuren. Mochten er dan toch resten aanwezig zijn binnen het plangebied, dan zullen deze naar alle waarschijnlijkheid verstoord zijn geraakt als gevolg van de overstromingen die het resultaat waren van doorbraken van de Waaldijk in de vroegmoderne periode, danwel als het gevolg van de recente bouwwerkzaamheden aan de Zeiving en het nabij het plangebied gelegen wegrestaurant.

Dit gegeven, gecombineerd met de zeer geringe oppervlakte van het plangebied, zorgt ervoor dat de kans klein wordt geacht dat er een (intacte) archeologische vindplaats kan worden aangetroffen.

Advies

De voorgenomen bestemmingsplanwijziging van het plangebied, de realisatie van de aanleg van een onbemand pompstation zal naar verwachting niet leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. De maximaal te verstoren diepte zal circa 80 cm –Mv bedragen. Er zijn vermoedelijk geen archeologische resten (meer) of intacte bodemlagen aanwezig binnen het plangebied. Mocht een archeologische trefkans dan toch aanwezig zijn, dan zijn eventuele sporen reeds verstoord als het gevolg van overstromingen en de recente weg- en/of bouwwerkzaamheden.

De resultaten van dit onderzoek dienen getoetst te worden door het bevoegd gezag, dat op basis van het uitgebrachte advies een besluit zal nemen. Geadviseerd wordt daarom om contact op te nemen met de gemeente Lingewaal.

Project : Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren
Kenmerk : DHA/UIT/SAD/176197

Literatuur

ANWB, 2002: *Topografische Atlas Nederland*, schaal 1:50.000, blad 186.

Berendsen, H.J.A., 2000 (2^e druk): *Landschappelijk Nederland*, van Gorcum, Assen.

Berendsen, H.J.A. en Stouthamer, E., *Paleogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*, (Assen 2001)

Mulder de, E.F.J., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Houten.

Stichting voor Bodemkartering, 1981: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000, Toelichting bij kaartblad 38 Oost, Gorinchem*, Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Uitgeverij Nieuwland, 2005: *Grote Historische Topografische Atlas. Gelderland*, schaal 1:25.000, blad 549.

Verbraeck, 1970. Toelichting kaart.

Vermeulen, F.A.J., 1975: *De Nederlandse monumenten van geschiedenis en kunst. Deel III: De provincie Gelderland*, Arnhem.

Waale, M.J., 1990: *De Arkelse oorlog 1401-1412: een politieke, krijgskundige en economische analyse*, Hilversum.

Weijsschedé, T.J., Exaltus, R., Koomen, A.J.M., Bommel, B. van., 2006. Gaafheid van bodem en reliëf Gemeente Lingewaai en Gemeente Geldermalsen. Alterra-rapport 1249, Wageningen.

Wieringen, J.S., *Het Grebbegemaal*, In: Sallaint, Kwartaalbericht van de Stichting Menno van Coehoorn. Nr. 4, 2005. pp. 2-10. Utrecht.

Wolters Noordhoff Atlasproducties, 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland; 3 Oost Nederland 1830-1855*, schaal 1:50.000, blad 107.

Gebruikte internetsites:

www.deheerlijkheidvuren.nl

www.nl.wikipedia.org/wiki/Vuren

www.vuren.info/Historie_nl.htm

Bijlagen:

**Bijlage 1: Overzicht van relevante geologische en archeologische
 tijdvakken**

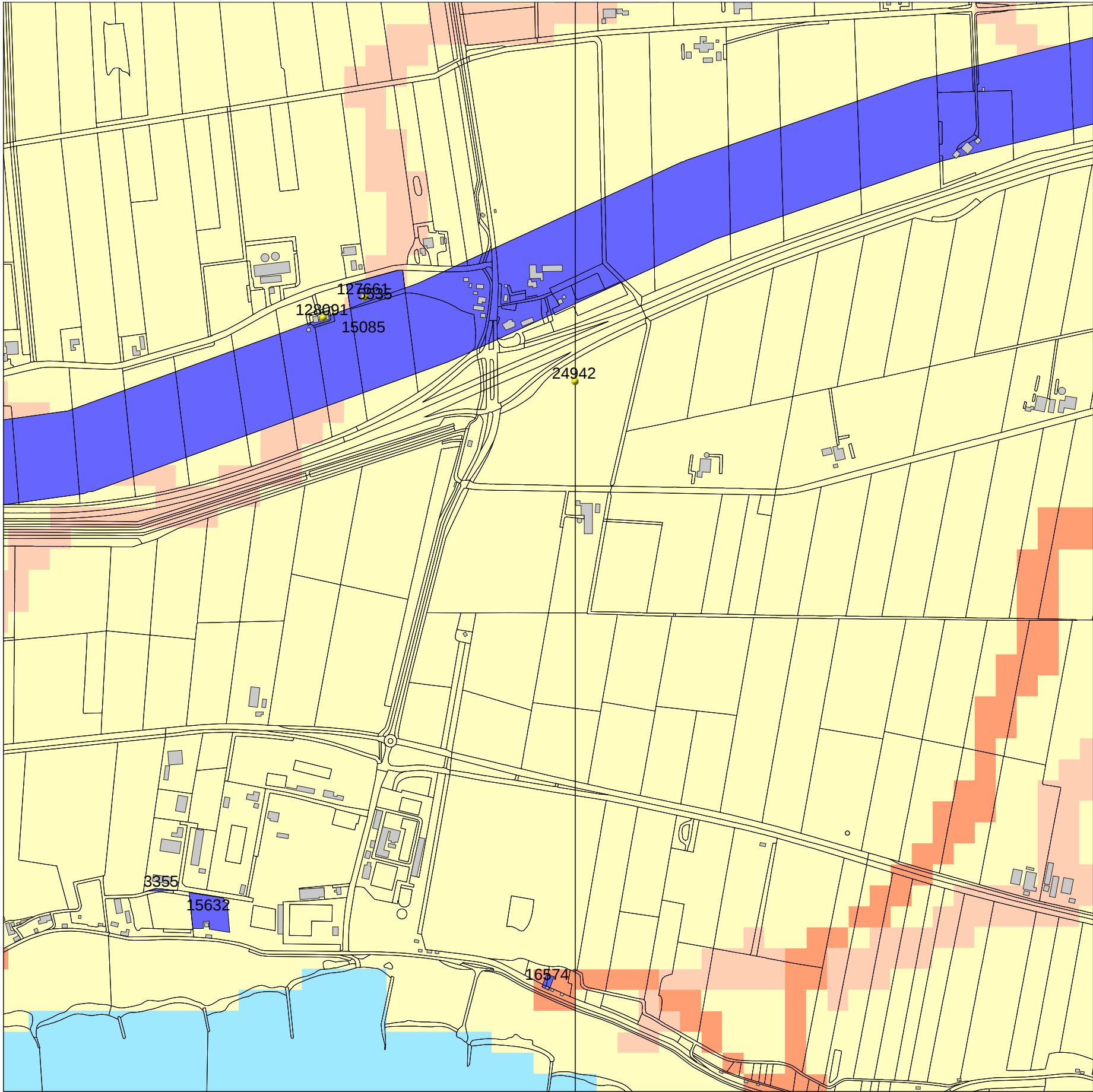
Overzicht geologische en archeologische tijdvakken

Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie					MIS	Lithostratigrafie					
	Kwartair	Laat	Holoceen					1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviatiel)		Formatie van Boxtel	Formatie van Beegden
11.755			Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	2	Formatie van Kreftenheye						
12.745				Allerød (warm)								
13.675				Vroege Dryas (koud)								
14.025				Bølling (warm)								
15.700				Laat-Pleniglaciaal								
29.000			Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	Midden-Pleniglaciaal	3			Formatie van Drente				
50.000				Vroeg-Pleniglaciaal	4							
75.000				Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)					5a			
				5b								
			5c									
			5d									
115.000		Eemien (warme periode)		5e	Eem Formatie							
130.000					Formatie van Drente							
		Midden	Midden	Saalien (ijstijd)	6	Formatie van Urk						
370.000				Holsteinien (warme periode)								
410.000				Elsterien (ijstijd)								
475.000				Cromerien (warme periode)								
850.000				Pre-Cromerien								
2.600.000		Vroeg	Vroeg	Formatie van Sterksel								

Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden			
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersen haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd			
-1500				Vb1		Middeleeuwen			
-450				Va		Romeinse tijd			
0		Midden	Subboreaal koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersen beuk>1% invloed landbouw (granen)	IJzertijd			
-12				IVa		Bronstijd			
-800	815					Neolithicum			
-2000	2650	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersen in zuiden speelt linde een grote rol						
3755	5000								
-4900									
-5300		Vroeg	Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es	Mesolithicum			
7020	8000								
-8240	9000								
-8800		Vroeg	Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend				
11.755	10.150								
12.745	10.800								
13.675	11.800	Laat-Pleistoceen	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas	LW III	parklandschap	Laat-Paleolithicum		
14.025	12.000			Allerød	LW II	dennen- en berkenbossen			
15.700	13.000			Vroege Dryas	LW I	open parklandschap			
-35.000				Bølling		open vegetatie met kruiden en berkenbomen			
75.000		Midden-Pleistoceen	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)			perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Midden-Paleolithicum		
115.000						Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)			perioden met bos en perioden met een subarctisch open landschap
130.000									Eemien (warme periode)
-300.000		Midden-Pleistoceen	Saalien (ijstijd)				Vroeg-Paleolithicum		

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotoop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotoop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

Bijlage 2: Combinatiekaart IKAW, AMK en ARCHIS-waarnemingen

Legenda

- WAARNEMINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- ONDERZOEKSMELDINGEN

MONUMENTEN

- archeologische betekenis
- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd
- PROVINCIES

ROB
ArchisII

Bijlage 3: Actualisatie 2014 (S140080)

**Actualisatie 2014
Bureauonderzoek
Azewijnseweg te Vuren
gemeente Lingewaal**

Versie: 1.0

Autorisatie

drs. J.H.F. Leuvering (senior prospector)

Paraaf

Datum

29-08-2014

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Veranderingen situatie in en rondom het plangebied sinds 2006	3
3	Veranderd gemeentelijk beleid sinds 2006	4
5	Toegevoegde informatie in Archis sinds 2006	5
6	Conclusie en advies	5
8	Literatuur geraadpleegd ten behoeve van de actualisatie	6

COLOFON

Opdrachtgever : Pasmaat advies te Lithoijen
Batterijstraat 1
5396 NE Lithoijen

Projectnummer : S140080

Titel : Actualisering 2014, Bureauonderzoek, Azewijnseweg te Vuren

Datum : 29-08-2014

Auteur : drs. J.H.F. Leuving (senior prospector / fysisch geograaf)

Autorisatie : drs. J.H.F. Leuving

Druk : Synthegra bv, Leusden

ISSN : 1874-9771

Synthegra bv

Synthegra bv, Olmenlaan 6a, NL-3833 AV Leusden
Telefoon +31 (0)88 81 81 981, Internet: www.synthegra.nl

© Synthegra bv, 2014

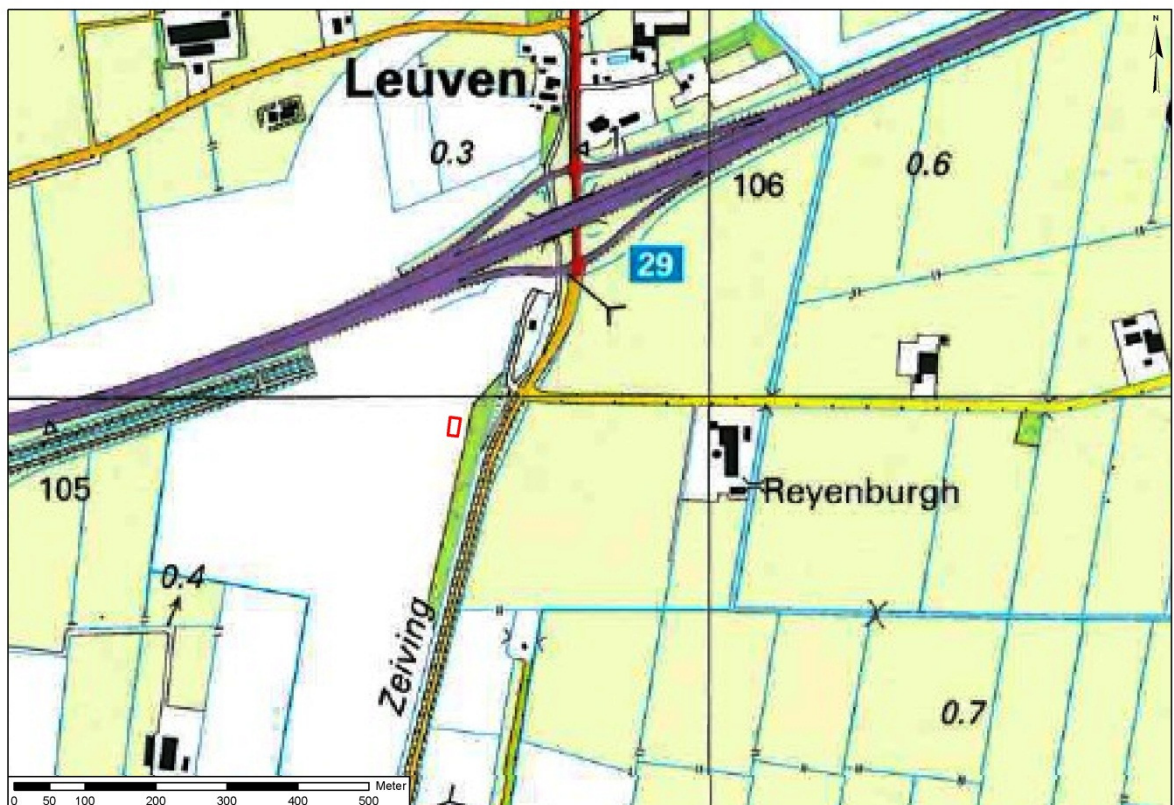
1 Inleiding

Pasmaat Advies heeft Synthegra gevraagd het in 2006 uitgevoerd bureauonderzoek te actualiseren naar de stand van zaken in 2014. In onderstaande paragrafen wordt nagegaan wat er in de periode tussen 2006 en 2014 veranderd is wat betreft de situatie in en rondom het plangebied en beleid. Daarnaast wordt nagegaan of er in Archis nog informatie is toegevoegd, die van invloed kan zijn op de archeologische verwachting.

De plannen binnen het plangebied zijn onveranderd ten opzichte van 2006 (zie paragraaf 1.1 en 1.2 van het bureauonderzoek).

2 Veranderingen situatie in en rondom het plangebied sinds 2006

Sinds 2006 is de inrichting binnen en rondom het plangebied aanzienlijk veranderd. Op de topografische kaart uit 2007 (afbeelding 1) is te zien dat de situatie nog vergelijkbaar is met de situatie tijdens het bureauonderzoek.¹

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied op de topografische kaart uit 2007, aangegeven met het rode kader (Bron: ANWB, 2007).

Sindsdien is de inrichting in en rondom het plangebied ingrijpend veranderd, zoals te zien is op een recente luchtfoto (afbeelding 2). Er is een nieuwe weg, de N848, over de Rijksweg A15 aangelegd. Ten westen van deze nieuwe provinciale weg is een bedrijventerrein aangelegd aan de Azewijnseweg. Het plangebied ligt ten oosten van de N848 aan de weg de Zeiving. Het plangebied is nu verhard en maakt onderdeel uit van het parkeerterrein bij twee horecagelegenheden, de McDonald's en de Goudrenet.

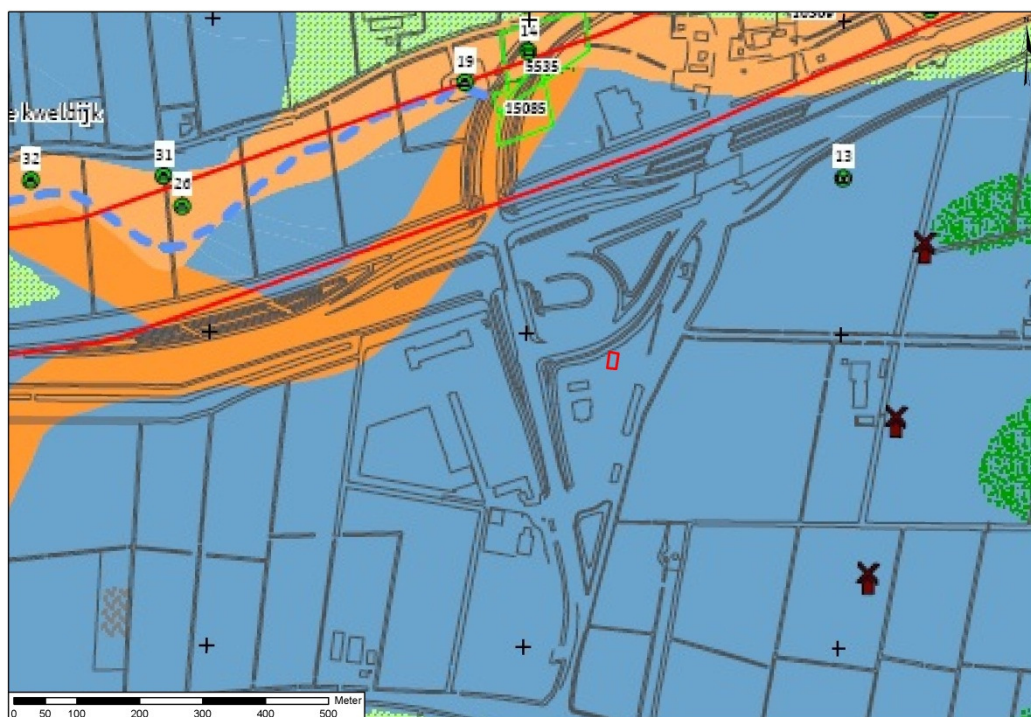
¹ ANWB, 2007.

Afbeelding 2: Ligging van het plangebied op een recente luchtfoto, aangegeven met het rode kader (Bron: www.google.nl/maps).

3 Veranderd gemeentelijk beleid sinds 2006

Sinds 2008 beschikt de gemeente Lingewaal over een archeologische waarden- en verwachtingskaart (afbeelding 3), op grond waarvan ook een beleidskaart (afbeelding 4) is gemaakt.

Afbeelding 3: Ligging van het plangebied op de archeologische waarden en verwachtingskaart van de gemeente Lingewaal, aangegeven met het rode kader (Bron: Goossens en de Roode, 2008, kaartbijlage 1).

De blauwe zone in afbeelding 3, waar het plangebied in ligt is een komgebied, waaraan een lage verwachting is toegekend

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Lingewaal, aangegeven met het rode kader (Bron: Goossens en de Roode, 2008, kaartbijlage 2).

De groene zone geeft het gebied aan waar Archeologische Waardevol Verwachtingsgebied (AWV) categorie 9 geldt. Dit zijn gebieden met een lage archeologische verwachting waar archeologisch onderzoek alleen noodzakelijk is bij ingrepen groter dan 5.000 m² én dieper dan 1 m beneden maaiveld. Dit is voor het plangebied niet het geval

5 Toegevoegde informatie in Archis sinds 2006

In Archis zijn in de directe omgeving van het plangebied (in een straal van circa 500m) geen onderzoeksmeldingen, waarnemingen of monumenten toegevoegd (peildatum 29-08-2014).

6 Conclusie en advies

De tijdens de actualisatie geraadpleegde informatie geeft geen aanleiding om de archeologische verwachting, opgesteld op grond van het bureauonderzoek uit 2006, aan te passen (zie hoofdstuk 3). Daarom is er ook geen reden om af te wijken van het advies dat op grond van het bureauonderzoek is gegeven. Dit advies wordt nu ook bevestigd door de archeologische beleidskaart van de gemeente Lingewaal.

8 Literatuur geraadpleegd ten behoeve van de actualisatie

Goossens, E. en F. de Roode, 2008: *Archeologische monumentenzorg in de gemeente Lingewaal: archeologische sporen in een groene parel; Deel 1: beleidsnota archeologische monumentenzorg; Deel 2: toelichting op de archeologische waarden- en verwachtingskaart*, RAAP rapport 1688, Weesp.

ANWB, 2007: *Topografische Atlas Gelderland, 1:25.000*, Den Haag.

Internet (geraadpleegd augustus 2014)

www.archis2.archis.nl

www.google.nl/maps